חיים בשוליים

אחרי שש עשרה שנה, יום הולדת שמח ללילך שם טוב — הלביאה שבחרה בחיים

אורלי וילנאי לעקוב

11 באוגוסט 2026

שש עשרה שנה היא לא העזה לציין את היום הזה, יום הולדתה, שנהפך ליום שבו נפתחו שערי הגיהנום שטרף את חייה. אבל השנה היא הרגישה חזקה מספיק כדי לאסוף את האנשים שהיא אוהבת ולציין את ניצחון הרוח ואת החיים.

בלילך שם טוב פגשתי ימים ספורים אחרי טרגדיה בלתי נתפשת: הגרוש שלה רצח את שלושת ילדיהם, ביום הולדתה. הוא לקח אותם לסוף שבוע בביתו, סימם ואז דקר למוות את עומר בן 10, רוני בת 8 ואור בן 5. לילך נותרה לבד בעולם. אמה נפטרה שבועות ספורים לפני הרצח, היא עצמה היתה במצב כלכלי קשה אחרי גירושים איומים מהאיש שאימלל אותה. לכאורה לא נותר לה דבר מלבד כאב.

אבל שם טוב היא אשה פנומנלית. כמו עוף החול היא קמה ובחרה בחיים. היום, 16 שנים אחרי, היא חובקת את שילי בת 10, אותה הביאה לעולם כאם יחידנית מתוך בחירה שלא להכניס לחייה אב, בגלל הטראומה. במקביל לגידולה של שילי, שם טוב כתבה שלושה ספרים, היתה למנטורית ומרצה לחוסן רגשי, ומה שמדהים בהוויה שלה הוא שאנשים שואבים ממנה כוח. כל מי שפגש בה, דווקא אחרי האסון, מלווה אותה צמוד ונתרם מכוחותיה. יש כמובן נפילות, יש טריגרים, יש פחד, אבל נראה ששם טוב יודעת לקום מכולם.

במסיבת יום ההולדת הראשונה מאז האסון מילאו את החצר אנשים שהיא אוהבת. היו ששרו וניגנו, היו שהצחיקו ובירכו, היו שהכינו מטעמים, אבל מעל כולם התעלתה שילי. היא ריחפה קלילה, כמו פיה טובה, בין כל האורחים, התייצבה לצד אמה כשהיא דיברה עם הקהל ובסוף גם שרה לה שיר יום הולדת, שאותו סיימה בשורה: "היום יום הולדת לאמא לביאה". לא פשוט להיות השי[לי] שאחרי אסון בלתי נתפש שכזה. איזה עול מונח על כתפיה של הילדה הזאת בעל כורחה, כמה תעצומות נפש צריכה אמה כדי לדעת לשחרר אותה להיות ילדה רגילה בעולם שבו אורבות אינספור סכנות, מי כמוה יודעת. אבל שם טוב, כפי ששרה שילי, היא לביאה ושילי גורת לביאה, ואין מראה מרחיב לב יותר מהביחד הזה שלהן, מהאהבה והאור שצמחו מתוך העלטה.

אחרי 7.10 צפה ועלתה אצל שם טוב הטראומה, אבל במקום להתפרק היא ישבה וכתבה את ספרה השלישי. במקום ליפול, היא ביקשה לתת כוחות לירדן ביבס ולאלי שרעבי, לשתף אותם ברגע הזה שבו בחרה בחיים. פירסמנו אז כאן את דבריה: "אני זוכרת לילה שבכיתי את עצמי לדעת ואמרתי אני לא רוצה להיות כאן, אני רוצה להצטרף לילדים, אין לי מה לעשות, אין בשביל מה ואין בשביל מי, ואני לא יודעת אם ישנתי או היה לי חלום בלהות. היו לי חום מאוד גבוה והזיות. חשבתי שאני כבר מתה, אבל אז חזרתי לכאן ועכשיו, ואיפשהו היתה לי תובנה שהילדים שלי לא רוצים אותי שם — הם רוצים אותי פה. ואני לא יודעת למה, אבל אמרתי לעצמי 'אני הולכת להיות אמא'. להיות אמא שוב, זה ערך הליבה שלי. זה היה סוג של הבטחה גבוהה, משהו שעזר לי להתרומם ולהיות בעלת מטרה".

לילך אהובה, המשיכי להיות אור גדול.

דרושה אשה

השבוע במרכז פינתנו "ישראל, נשים ומוקדי קבלת החלטות" — קולומביה. רעידת האדמה שאירעה שם השבוע אינה מתקרבת בממדיה לאסונות והאובדן שחוו הקולומביאנים לאורך השנים

במלחמות עקובות מדם וסכסוכים. רבע מיליון הרוגים, מיליוני אנשים שאיבדו בתיהם, ומעשי אלימות קשים, אונס, חטיפות ועוד. לאורך השנים בניסיונות המו"מ להסכם נרשם רוב גברי בקרב הצוותים, והסבבים לא הובילו לפתרון. השינוי החל ב–2012, בתהליך שבו השתתפה אשה אחת.

לחץ של ארגוני נשים, שהביאו לקדמת הבמה עדויות על פגיעה בנשים ונאבקו על הפיכת קולן ללגיטימי, הביא לייצוג נשי במשלחות של שני הצדדים למו"מ. נשים היוו גם 60% מהעדים והמומחים שהציגו בפני משלחות המו"מ. במקום שבו נכשלו התהליכים הקודמים, הצליח תהליך השלום הזה והביא להסכם הפסקת אש היסטורי, ולאחריו להסכם שלום, שנחתם ב–2016 בין ממשלת קולומביה למיליציית FARC. החיים בקולומביה אינם סוגים בשושנים גם היום, אבל המלחמה, הכאוס והאכזריות שהיו חלק מהמציאות היום־יומית במשך עשרות שנים לא קיימים עוד.

הקשר היחיד של ישראל למהלך כה פרוגרסיבי הוא, שבוועדה המיוחדת לשוויון מגדרי שליוותה את ההסכם השתתפה חואניטה מילאן, אשת צבא קולומביאנית לשעבר, שמלווה את מרכז נשים שלום וביטחון של "איתך מעכי" מאז 2021.

הנתונים באדיבות "מרכז נשים, שלום וביטחון" בארגון "איתך מעכי — משפטניות למען צדק חברתי".

orlyv10@gmail.com

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ